

TALE

Samråd E om virksomhedspraktik

December2020

J.nr.

Center for Arbejdsmarkedspoli-
tik I
MFY

Samrådsspørgsmål E

Rockwool Fonden har udarbejdet en ny analyse af aktivering og virksomhedspraktik, hvoraf det fremgår, at blot 5 pct. af deltagerne i virksomhedspraktik er beskæftiget i værtsvirksomheden, et år efter at praktikken startede. På den baggrund bedes ministeren besvare følgende spørgsmål:

- a) Opfatter beskæftigelsesministeren det som en succes, at kun fem pct. kommer i arbejder efterfølgende i den virksomhed, hvor man har været i virksomhedspraktik?
- b) Synes ministeren, at der er grund til at ændre på aktiveringen, herunder anvendelsen af virksomhedsaktivering, som ministeren tidligere har givet udtryk for skulle strammes op?
- c) Vil ministeren i stedet fremme løntilskud, eller hvordan vil ministeren stramme reglerne for brug af virksomhedspraktik?
- d) Mener ministeren, at der er et rimeligt forhold mellem på den ene side anvendelsen de ca. 13 mia. kr. og de 9.000 ansatte i beskæftigelsesindsatsen, og på den anden side de ringe resultater af aktiveringen?
- e) Synes ministeren at der er et rimeligt udbytte af de næsten 150.000 årlige aktiveringsforløb, når kun få procent kommer i arbejde efterfølgende?
- f) Tror ministeren, at de arbejdsopgaver som de aktiverede varetager i stedet ville være udfyldt af almindeligt ansatte på overenskomstmæssig løn, fx i detailhandlen eller på plejehjemmene?

Indledning

Tak for det. Også tak til både beskæftigelsesudvalget og ikke mindste Victoria Velasquez og Jette Gottlieb for at indkalde til det her samråd.

Spørgsmålene tager udgangspunkt i resultater fra Rockwool Fondens undersøgelse, som blev offentliggjort tilbage i februar. Inden covid-19 for alvor fik tag i Danmark.

Samrådet skulle have været afholdt i marts. Men det blev ligesom så meget andet udskudt.

Jeg vil gerne indlede med at slå fast, at det fortsat er aktuelt og vigtigt at tage en diskussion om brugen af virksomhedspraktik.

Virksomhedspraktik må ikke misbruges eller fortrænge ordinær beskæftigelse. Derfor har jeg sammen med partierne bag en forenklet beskæftigelsesindsats strammet reglerne fra den 1. januar i år.

I alle praktikforløb skal der nu være fokus på, at ledige i det omfang, det er muligt, opnår ordinære løntimer. Og en tillidsrepræsentant skal altid inddrages, når en virksomhedspraktik etableres.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har siden udarbejdet en dataanalyse af virksomhedsrettede forløb. Den har netop fokus på, i hvilket omfang ledige opnår ordinære løntimer efter et afsluttet virksomhedspraktikforløb.

Analysen viser, at hver fjerde virksomhedspraktik fører til beskæftigelse med ordinære, lønnede timer.

Svar på spørgsmål A – om de 5 pct. der kommer i arbejde i den virksomhed, hvor de var i praktik er en succes?

For så vidt angår svaret på spørgsmål A om de 5 pct. der kommer i arbejde i den virksomhed, hvor de var i praktik, er en succes, så er faktum, at de fem procent er hentet fra Rockwool Fondens undersøgelse ”*New insights on the two largest activation programs for welfare recipients in Denmark*”.

Undersøgelsen giver efter min opfattelse ikke et retvisende billede af det samlede udbytte af virksomhedspraktik.

Der har længe – og med stor berettigelse – været fokus på virksomhedspraktikordningen. Og der har i den forbindelse været præsenteret en række forskellige tal og analyser.

Jeg har for få dage siden godkendt en analyse, som Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har udarbejdet, og som udvalget også har fået tilsendt.

Analysen kigger på forløb fra før 1. januar 2020 og er bl.a. udarbejdet efter ønske fra arbejdsmarkedets parter. De har efterspurgt en analyse, der kan bidrage til gennemsigtighed på området og et fælles udgangspunkt for drøftelser om brugen af ordningen.

Analysen vil blive fulgt op af en ny måling på Jobindsats, så man løbende kan følge med i, hvor mange afsluttede forløb, der fører til beskæftigelse.

Som sagt viser analysen, at 25 pct. af alle forløb fører til beskæftigelse med ordinære, lønnede timer.

De 25 pct. dækker over en vis variation. For ledige tæt på arbejdsmarkedet er det 30 pct., som efterfølgende kommer i beskæftigelse, mens tallet for udsatte ledige er 18 pct.

Analysen viser også, at der er forskelle mellem brancherne. Inden for *Industri* ligger den efterfølgende beskæftigelse fx på 34 pct., mens tallet for *Andre serviceydelser mv.* er på 18 pct.

Ligesom undersøgelsen fra Rockwool Fonden er analysen fra STAR heller ikke en effektanalyse. Men analysen giver et mere dækkende billede af, hvad vi får ud af virksomhedspraktikordningen.

For det første ser analysen på beskæftigelse med lønnende timer – uanset timetallet. Få timer tæller også med. Rockwool Fondens undersøgelsen ser kun på, om borgeren er i beskæftigelse og helt ude af offentlig forsørgelse ét år efter praktikkens start.

Og virksomhedspraktik retter sig mod mange forskellige målgrupper, og STARs dataanalyse opfanget også beskæftigelsesudbyttet for de borgere, der ikke kommer i fuldtidsbeskæftigelse.

For udsatte ledige kan få ordinære timer være et stort og afgørende skridt på vejen mod en fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Derfor er det vigtigt, at de timer også tæller med, når vi vurderer virksomhedspraktikordningen.

Derudover ser analysen bredt på, om folk kommer i beskæftigelse. De 5 pct. fra Rockwool Fondens undersøgelse peger alene på, om borgeren er ansat i værtsvirksomheden ét år efter praktikken.

For mig er det ikke afgørende, om man kommer i job i lige præcis den virksomhed, hvor man har været i praktik, eller i en helt anden virksomhed. Det vigtigste er, at praktikopholdet baner vejen til beskæftigelse.

Ser vi på egentlige effektanalyser af beskæftigelsesindsatsen, står det klart, at virksomhedsrettede

indsatser, er det, der virker bedst. Men derfor skal vi selvfølgelig stadig være opmærksomme på uhensigtsmæssig brug af virksomhedspraktik. Det leder mig til svar på spørgsmål B og C.

Svar på spørgsmål B om anvendelsen af virksomhedsaktivering skal strammes op og C om løntilskud skal fremmes i stedet.

Jeg vil gerne understrege, at jeg er meget optaget af, at virksomheder ikke misbruger ordningen. Foruden de nye tiltag fra 1. januar 2020 har jeg allerede taget yderligere tiltag.

For det første har jeg bedt Ankestyrelsen om at undersøge, hvordan kommunerne indtil videre har brugt virksomhedspraktik. Og om skærpelsen af formålsparagraffen fra 1. januar har givet anledning til ændringer.

Undersøgelsen ventes at blive offentliggjort i løbet af foråret 2021.

For det andet har jeg bedt Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering om at udarbejde en juridisk vejledning om virksomhedspraktik, der vil gennemgå reglerne på området i detaljer.

Jeg har derudover holdt et dialogmøde med Dansk Industri, Danske Arbejdsgiverforening og Dansk Erhverv og de fire private virksomheder med flest

praktikforløb. Her drøftede vi brugen af ordningen og nogle af de bekymringer om fortrængning, som dagens samråd også giver udtryk for. Det er også et emne jeg løbende har drøftet med Fagbevægelsens Hovedorganisation og HK.

Jeg vil ikke afvise, at der kan blive behov for yderligere tiltag. For mig er det helt centralt, at ledige får en indsats, som virker – og at det ikke sker på en måde, der skaber fortrængning og misbrug.

Svar på spørgsmål D og E –De ringe resultater af aktivering, herunder virksomhedspraktikforløb?

Det leder mig over til at besvare spørgsmål D og E om effekterne af aktiveringen og de ressourcer, vi bruger på beskæftigelsesindsatsen.

Jeg synes, vi skal passe på med drage store konklusioner om effekterne af hele beskæftigelsesindsatsen på baggrund af en enkelt undersøgelse fra Rockwoolfonden.

Men spørgsmålene er selvfølgelig relevante. For vi skal hele tiden se på indsatsen og vurdere, om vi får det ud af det, vi gerne vil.

Som led i nytænkning af beskæftigelsesindsatsen kommer vi bl.a. til at se på effekterne af de forskellige indsatser. Vi skal sikre os, at vi bruger ressourcerne på den mest hensigtsmæssige måde, så borgerne får en bedst mulige indsats for pengene.

Med andre ord handler hele beskæftigelsesindsatsen om at give den enkelte den indsats, der kan hjælpe vedkommende tilbage i job.

Svar på spørgsmål F – Kan de arbejdsopgaver der varetages af virksomhedspraktikanterne i stedet udføres af overenskomstansatte?

Det fører mig videre til spørgsmål F. Her vil jeg gerne understrege, at misbrug af virksomhedspraktikordningen, hvor virksomhedspraktikanter fortrænger ordinært ansatte, er helt uacceptabelt. Jeg følger derfor området tæt.

Som følge af aftalen om en forenklet beskæftigelsesindsats skal der årligt udarbejdes en redegørelse til beskæftigelsesudvalget, som blandt andet skal følge op på, hvordan kommunerne anvender virksomhedspraktik. Redegørelsen ventes færdig i foråret 2021.

Det, jeg er optaget af, er, om de stramninger, der blev gennemført for snart et år siden, er tilstrækkelige til at reducere risikoen for misbrug.

En af opstramningerne handler om digitalisering. Med den er det blevet lettere for jobcentrene at følge op på, om rimelighedskravet er overholdt.

Netop rimelighedskravet sørger for, at der er et rimeligt forhold mellem antallet af personer i virksomhedspraktik og antallet af ordinært ansatte i en virksomhed.

Herudover er der også en række andre regler, som skal understøtte, at ordningen ikke fortrænger ordinært ansatte.

Det gælder bl.a., at virksomhedspraktik ikke gives, hvis borgeren kan få jobbet på ordinære vilkår eller med løntilskud. Samtidig må et ophold kun vare op til fire uger for ledige tæt på arbejdsmarkedet – og 13 uger for udsatte ledige med forlængelsesmulighed.

Derudover har De Regionale Arbejdsråd mulighed for at følge tæt med i, hvordan jobcentrene reelt anvender virksomhedspraktik.

Afslutning

Så lad mig kort samle op.

Virksomhedspraktik må ikke misbruges eller fortrænge ordinær beskæftigelse.

Sigtet med virksomhedspraktik er at give ledige mulighed for at blive en del af en arbejdsplads.

Hver fjerde virksomhedspraktikforløb fører til beskæftigelse med ordinære, lønnede timer.

Og vi strammede 1. januar 2020 reglerne med formålet om at reducere risikoen for misbrug. Men så ramte coronaen Danmark, og beskæftigelsesindsatsen har i perioder været suspenderet. Det er derfor også for tidligt at pege på, om stramningerne har virket. Jeg følger området meget tæt og er klar til at se på det, hvis der bliver brug for yderligere tiltag.

Tak for ordet.